

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2019.55.14-24>

УДК 72.03(45)

Авдєєва М. С.

кандидат архітектури,

доцент кафедри основ архітектури, дизайну та містобудування

Національного авіаційного університету, м. Київ,

електрона адреса: avdmarina51@gmail.com, [orcid.org / 0000-0002-3622-9355](https://orcid.org/0000-0002-3622-9355)

Авдєєва Н. Ю.

кандидат архітектури, доцент

зав. кафедри архітектурно-проектної справи

ВСП «Інституту інноваційної освіти

Київського національного університету будівництва і архітектури», м. Київ,

електрона адреса: avdgreengoff@gmail.com, [orcid.org / 0000-0002-9170-6185](https://orcid.org/0000-0002-9170-6185)

ОСОБЛИВОСТІ СИНТЕЗУ МИСТЕЦТВ РАДЯНСЬКОЇ АРХІТЕКТУРИ УКРАЇНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Анотація: у статті розглянуто синтез мистецтв в архітектурі України, його властивості, спираючись на архітектурні, художні, монументальні особливості стилів, починаючи з модернізму першої половини ХХ ст., постмодернізму, декоративізму та інших стилістичних напрямків кінця ХХ ст., на прикладах об'єктів архітектури, скульптури, живопису, монументально-декоративного мистецтва. Обґрунтована доцільність узагальнення особливостей синтезу мистецтв майже 100-річного терміну розвитку країни. на основі соціально-політичних, історичних подій з метою популяризації культурної спадщини.

Ключові слова: архітектура, архітектурне середовище, стиль, синтез мистецтв, скульптура, живопис, монументально-декоративне мистецтво.

Постановка проблеми. Дослідження пов'язано з розглядом змін стилістики архітектури з урахуванням синтезу мистецтв, починаючи з революційних подій початку ХХ ст. до появи постмодернізму та нових течій сучасної архітектури ХХІ ст. Синтез мистецтв цього історичного періоду розглядається як постійна єдність архітектури й художніх видів мистецтв. У роботі обґрунтована доцільність узагальнення особливостей синтезу мистецтв на території України з метою популяризації культурної спадщини. Дослідження можуть використовуватись у навчальному процесі, науково-методичних матеріалах, підготовці лекційних курсів.

Мета статті. Виявлення особливостей синтезу мистецтв на прикладах стилів радянського часу ХХ ст. в Україні для поглиблення розуміння культури своєрідних періодів історії нашої держави та впровадження теоретичних досліджень у навчальному процесі.

Аналіз попередніх досліджень. Обґрунтування синтезу мистецтв в архітектурі в нашій країні можна знайти в дослідженнях багатьох вітчизняних науковців: Асєєва Ю. С., Вечерського В. В., Дахно В. П., Зіміної С. Б., Кілессо С. К., Криворучко О., Кузнецової І. О., Тимофієнка В. І., Трошкіної О. А., Чернявського В. Г., Чегусової З. А., Чепелика В. В., Штолька В. Г. [1, 2, 6, 10, 11]. Майже всі ці наукові праці також спрямовані на розгляд стилістики архітектури та мистецтва тому, що стилістика та синтез мистецтв завжди розглядаються разом [3, 5, 13, 18, 20]. Узагальнення результатів досліджень надає матеріал для виявлення підходу до синтезу мистецтв у сучасній архітектурі та є продовженням попередніх досліджень автора, присвячених синтезу мистецтв в архітектурі [8-11].

Основна частина. У роботі використовуються теоретичні методи при узагальненні наукових досліджень, пов'язаних з історією архітектури України. Розгляду в статті підлягають історичні етапи та стилі, починаючи з ХХ ст., які вважаються найменш дослідженими.

Слід звернути увагу на те, що вплив європейського модерну початку ХХ ст. був значущим, особливо, у західних областях, Києві та Харкові [20]. Так переосмислення національної культури привело, навіть, до варіацій сутності понять самобутньої архітектури України (український стиль, народний стиль, український народний стиль, національний стиль, український архітектурний стиль, український архітектурний модерн) [12, 19].

Найбільш доцільно навести думку В. Чепелика: «Значний інтерес являє модернова основа народних традицій, в яких потяг до оригінального і місцевого міцно пов'язується з демократичними тенденціями ХХ століття» [19]. Тому синтез мистецтв в архітектурі періоду 1902-1917 років набував особливої значущості, у ньому розвивались народні теми, збагачені мотивами, які походять від європейських архітектурних традицій.

З перших днів історії радянської України вже з 20-их років ХХ ст. діє ідея монументальної пропаганди. Це завдання реалізовували архітектори сумісно зі скульпторами. Об'єктами проектування та виконання стають пам'ятники великим постатям революційної діяльності, діячам культури, науки та мистецтва [2, 4, 5, 15]. За допомогою цих акцентів у містах та селах мав бути реалізований ідеологічний вплив на формування духовності нової людини. Окрім пам'ятників встановлювались дошки або полотна з лозунгами чи цитатами ідеологічної пропаганди. Цей період називають часом революційної романтики, який проходив на основі модернізації стилів минулих століть (неоромантики, особливо, неокласицизму). У 20-ті все більше зустрічаються принципово новаторські пропозиції, що виражались у нових формах (циліндр, куб), заснованих на використанні сучасних матеріалів, металевих та

залізобетонних конструкцій. Конструктивізм став профільюючим в Україні. Громадські будівлі та споруди дивували своєрідністю форм (центральні будівлі Харкова, як першої столиці України – Головноштамт, будинок Держпрому). Багатопланова уступчаста структура об'ємів є художньою та ідеологічною особливостями споруд, які сприяють величі композиції.

У той же час за межами країни панували раціоналізм, функціоналізм, з'явився інтернаціональний стиль [3], працювала школа Баухаусу, творили Вальтер Гропіус (будівля Баухаусу в Дассау), Френк Ллойд Райт (будинок над водоспадом), Володимир Татлін (пам'ятник III інтернаціалу) [3, 4, 6].

У 30-ті роки почалася відмова від конструктивізму, став існувати соціалістичний реалізм, який проявлявся у радянському монументальному класицизмі.

Пошук нових форм проводився на основі численних конкурсів, головною темою яких були Палаци праці, призначення яких прирівнювалось народному форуму для спілкування трудящих мас [2, 5, 15].

Рис.1. Верховна Рада України 1936-1939рр. Арх. В. Заболотний. Загальний вигляд, план та інтер'єр (фото 1941 р.)

Значною подією 1934 року був переїзд столиці з Харкова в Київ, та, як наслідок, пошук місця розташування адміністративного центру міста. За результатами конкурсів на місці Михайлівського Золотоверхого монастиря розпланували Урядовий центр, два симетричні крила основної споруди якого розкривались на Дніпро (арх. Г. Лонгбард) [2, 5]. Тут монументальність будівлі підкреслюється неокласичними колонами, деталями, композицією в цілому. Партійні та радянські органи потребували величних споруд. Будівля Ради Міністрів УРСР у Києві (арх. І. Фомін, П. Абросімов) вражає ритмічним рядом витончених, розділених на русти колон коринфського ордеру. У будівлі Верховної Ради СРСР (арх. В. Заболотний) широко використовується синтез мистецтв – це два ризаліти, між якими шестиколонний портик із колонами з

коринфськими капітелями (рис.1).

Літературно-меморіальний музей будується у Каневі (арх. В. Кричевський, П. Костирко). Тут відчувається бажання митців об'єднати свої творчі можливості у формуванні композиції будівлі та деталей в українському архітектурному модерні.

Рис 2. а) – Пам'ятник Т.Г. Шевченку, 1935 р., скульпт. М. Манізер, Харків; б) – Пам'ятник Т.Г. Шевченку, 1939 р. скульпт. М. Манізер, Канів; в) – Пам'ятник Т.Г. Шевченку, 1939 р. Скульпт. М. Манізер. Київ.

Синтез мистецтв стає інструментом ідеологічної пропаганди у вигляді монументально-декоративного оздоблення будівель і споруд. У багатьох містах України зводилися пам'ятники Т. Г. Шевченку та іншим видатним діячам (рис. 2).

Величезні втрати понесла Україна з часів Другої світової війни. Руйнація 714 міст, 28 тисяч сіл [2] та безліч будівель та споруд, це результат страшної події. У всіх крупних містах працювали комісії з виявлення технічного стану будівель та споруд. Зусилля видатних архітекторів були сконцентровані у зруйнованих містах: Києві (архітектори Б. Приймак, А. Добровольський, О. Малиновський, А. Мілецький та інші), Чернігові (архітектор – М. Панчук), повністю зруйнованому Тернополі (архітектори М. Панчук, В. Новіков), Севастополі (архітектори В. Артюхов, Ю. Траутман).

Хоча в практиці будівництва царювала тенденція відтворення в образі громадських споруд вигаданого багатства, митці постійно намагались наблизитись до відображення українських національних традицій. У повоєнний період вдало поєднано традиційні суто українські національні починання, де завжди існує живопис, скульптура, пластика металу на основі осмислення кращих надбань українського бароко, використання прийомів класицизму та народного зодчества. Так був добудований підковоподібний об'єм Верховної Ради (архітектори В. Заболотний, Н. Чмутіна). На об'єкті працювали видатні митці такі, як скульптор В. Зноба, який створив нові бронзові скульптурні

композиції робітників, селян та інтелігенції (замість вивезених під час війни у Німеччину). В інтер'єрах використовувалась (за виконаними власноруч шаблонами В. Заболотного) художня кольорова реставрація панно, монументальний живопис, дерев'яні деталі дверей з інкрустацією, металеві елементи декору, декоративний тиньк. Верховна Рада у той час стала «архітектурною емблемою сучасної архітектури».

Рис.3. Палац культури у Новій Каховці, деталі фронтона, інтер'єр другого поверху, 1953р. (арх. М. Коломієць, С. Вайнштейн, скульптор Г. Довженко).

Рис 4. Виставка досягнень народного господарства (ВДНГ) Нині «Національний експоцентр України», Б. Жежерін, 1949-1954 рр. [7]

Стилістичною особливістю стало використання форм неокласики та українського бароко при проектуванні різних типів громадських споруд таких, як залізничні вокзали (у Харкові, Сімферополі, Дніпрі), аеропорти, театри (у Тернополі, Чернігові, Полтаві). Особлива увага приділялась клубам,

адміністративним будівлям та палацам культури на центральних площах обласних центрів, селищ. Так у Новій Каховці, у сталінському ампірі вирішена композиція Адміністративної будівлі (арх. Г. Шлакониов, С. Вайнштейн) та Палацу культури енергетиків (арх. М. Коломієць, С. Вайнштейн, скульптор Г. Довженко) (рис. 3) [11]. Можна відзначити переваги синтезу мистецтв у намірах авторів відтворити національні традиції, не зважаючи на підвищені потреби у парадному декорі на головних фасадах. Особливою декоративністю відрізнявся Палац культури (черепичний різнокольоровий дах, фронтон з ліпниною у необароковому стилі, ордерна система колон, вітражі). Синтез мистецтв простежується у відтворенні історичного та національного стилів та поєднанні у проектуванні й будівництві зусиль та талантів архітектора, графіка, живописця, скульптора дизайнера особливо в інтер'єрах будівель та споруд. Значущім явищем стало будівництво сільськогосподарської виставки ВДНГ з багатьма павільйонами (рис.4). Композиційну єдність забезпечує стилістика з використанням класичної ордерної системи, башт зі шпилями, які були притаманні для показної величі того часу, рішення декору у необароковому стилі.

З 60-70-их років ХХ ст. починається стрімкий ріст якості сучасних індустріальних конструкцій та матеріалів. Високі технології надають можливість висловлювати нові концептуальні ідеї в напрямку розвитку синтезу мистецтв при формотворенні, проявів постмодернізму та інших стильових пошуків, як особливостей глобалізації архітектурної творчості таких світових відомих архітекторів, як Н. Фостера, Р. Піано, Р.Роджерса, М. Пея [3]. Це привело до відмови від декоративізму у європейській архітектурі та стимулювало розвиток індустріальної архітектури в Україні. На Заході панує постмодернізм, а в Україні розвивається стиль з усіма проявами радянського мінімалізму. Розвиток типового проектування житлових та громадських споруд привів до обмежених можливостей використання декоративного оздоблення, але архітектори постійно долучали монументалістів, художників до творчих здобутків. Так на фасадах торговельних споруд, комбінатах побутового обслуговування можна знайти керамічні панно (наприклад, «Кій, Щек, Хорів та мати їх Либідь» у Києві на будівлі побутового обслуговування, художник Г. Довженко») (рис. 5, а). Громадські споруди за індивідуальними проектами максимально використовували в інтер'єрах твори монументально-декоративного мистецтва тематичного характеру [13].

Ансамблі міст і сіл мали прикрашати меморіальні комплекси та пам'ятники героям війни та праці, які за звичаєм продовжували будуватись як символи величі держави. Прип'ятський ансамбль мозаїки І.С Литовченка можна розглядати як своєрідне уявлення про завдання монументальної творчості,

також як його концепції синтезу мистецтв в Україні [17] (рис. 5, б).

Ідеї згуртованості нації та прагнення до самостійності й духовного відродження набули особливого значення в архітектурі та мистецтві з набуттям незалежності України у 1992 році, коли відроджується Українська академія архітектури як громадська науково-творча організація. Вона взяла на себе обов'язки правонаступниці державної Академії архітектури, що існувала у 1945-1963 роки. Українська академія архітектури почала впливати на розвиток сучасної української архітектури як однієї з найважливіших складових національної культури.

a)

б)

Рис.5. а) – Комплекс побутового обслуговування населення з використанням монументально-декоративних панно, проект КиївЗНДІЕП; б) – Прип'ятський ансамбль мозаїки. Фрагмент скульптурного рельєфу із мозаїчним покриттям «Творення» на магазині «Струмок», 1982р. (художник – Іван Литовченко) [17].

Дуже доцільно висловлювався видатний український архітектор та науковець сучасності Репін Ю. Г.: «Были периоды перехода ординарного в примитивное, обусловленные целым рядом экономических, идеологических и стилистических факторов, и тогда мы говорим об упадке. Но были такие периоды общего расцвета культуры, архитектуры и других видов искусств, когда создавались шедевры, часть из которых продолжает функционировать и сегодня, образуя всемирный бесценный духовный фонд» [14, с. 172].

Висновки. Дослідження особливостей синтезу мистецтв у статті здійснюється за послідовністю стилів, починаючи з ХХ століття до сучасної архітектури ХХІ століття, коли синтез мистецтв розквітав як інструмент ідеологічної пропаганди у вигляді монументально-декоративного оздоблення будівель і споруд та знову починає своє відновлення у формуванні сучасного архітектурного середовища. Процес декомунізації потребує не тільки перейменування вулиць, проспектів, парків, скверів, але й проектування та будівництва нових пам'ятників історичним особистостям, меморіалів новим героям, музеєфікації, з'являється потреба в оригінальних та нових формах декорування, як екстер'єрів, так і інтер'єрів майже у всій палітрі сучасних стилів. Український досвід синтезу мистецтв постійно продовжує збагачення мистецької скарбниці світової архітектури. Результати дослідження використовуються в навчальному процесі, науково-методичних розробках, підготовці лекційних матеріалів вже частково впроваджуються у науково-дослідній роботі.

Література

1. Криворучко О. Сучасна архітектура: Термінологічний словник. / О. Криворучко /. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – 136 с.
2. Архитектура Советской Украины / В.П. Дахно, С.К. Килессо, Н.С. Коломиец и др. – К.: Будивэльнык, 1986. – 160 с.
3. Історія архітектури: в 3 ч.: навч. посіб. для студ. архітектур. спец. вищ. навч. закл. Ч. 3: Сучасна світова архітектура (творчість майстрів)/ М. С. Авдєєва, Н. Ю. Авдєєва, В. І. Васильченко, І.О. Солярська. –К.: Освіта України, 2012.–300 с. (З Грифом МОН України. Лист№ 1/11-12233 від 29.12. 10 р.)
4. История советской архитектуры (1917-1954) / под общей редакцией Н. П. Былинкина, А. В. Рябушина. – М.: Стройиздат, 1985. – 256 с.
5. Історія української архітектури / Ю.С. Асєєв, В.В. Вечерський, О.М. Годованюк та ін.; за ред. В.І. Тимофієнка. - К.: Техніка, 2003. – 472 с.: іл. – Бібліогр.: с. 457 - 459.
6. Синтез мистецтв: Навч. посібник/ Чернявський В. Г., Кузнецова І. О., Кара-Васильєва Т.В., Чегусова З.А – К.: НАУ, 2012. – 320 с.: іл.
7. Какой была и какой стала ВДНГ Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bigkiev.com.ua/kakoj-byla-i-kakoj-stala-vdnh-ukrainy/>
8. Авдєєва М.С. Національні традиції з використанням синтезу мистецтв при формуванні житлового середовища за Чорнобильською будівельною програмою / Авдєєва М.С. // зб. тез. Архітектура та екологія: Матеріали VIII Міжнародної наук.-практ. конф. (м.Київ, 31 жовтня-1 листопада 2016 року). – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2016. - С. 13-15.
9. Авдєєва М.С. Синтез мистецтв в архітектурі минулого / М. С. Авдєєва// Проблеми розвитку міського середовища: Наук.-техн. збірник.– К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2019. – Вип. 1 (22). – С 3-15.
10. Авдєєва М.С. Синтез мистецтв в архітектурі України / Авдєєва М.С. // Проблеми розвитку міського середовища: Наук.-техн. збірник / – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2019. – Вип. 1 (23). – С. 3-12.
11. Авдєєва М.С. Синтез мистецтв як втілення національних традицій в архітектуру повоєнних років / М. С/ Авдєєва. //Міське середовище – ХХІ ст. Архітектура. Будівництво.

Дизайн: Тези доповідей III Міжнародного науково-практичного конгресу, 14-16 березня 2018 р. – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2018. – С. 113-114.

12. Антощук Т.І. Еволюція семантичних ознак архітектурних форм українського романтизму (кінця XIX-попчатку XX ст.): автореферат дис. на здобуття наук. ступеня к.арх.: спец. 18.00.01 «Теорія архітектури, реставрація пам'яток» / Т. І. Антощук – Харків, 2018, – 21 с.

13. Зиміна С.Б. Стили інтер'єру / С.Б. Зиміна. – К.: Довіра, 2018. – 360 с.

14. Репин Ю.Г. Уникальное и ординарное в архитектуре / Ю.Г. Репин. – К.: «ФЕНИКС», 2007. - 176 с.: илл.- Библиография.

15. Современная советская архитектура. Под ред. Н.П. Былинкина. – М.: Стройиздат, 1985. - 224 с.

16. Тимофієнко В.І. Архітектура і монументальне мистецтво. Терміни та поняття / В.І. Тимофієнко. – К.: Академія мистецтв України, 2002. – 378 с.

17. Фотоальбом «Литовченко» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pripyat-city.ru/books/235-fotoalbom-litovchenko.html>

18. Трошкіна О.А. Семантика представницької архітектури / Монографія. – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2011. – 170 с.

19. Чепелик В.В. Український архітектурний модерн / упорядник З. В. Мойсеєнко – Чепелик. – К.: КНУБА, 2000. – 378 с.; іл.

20. Ясиевич В.Е. Архитектура Украины на рубеже XIX-XX веков / В.Е. Ясиевич. – К.: Будивельник, 1988. – 184 с.

References

1. Kryvoruchko O. (2008). Suchasna arkhitektura: Terminolohichniy slovnyk. [Modern architecture: a Glossary of terms].136. (in Ukrainian).

2. Dakhno V.P., Kylesso S.K., Kolomyets N.S., (1986). Arkhytektura Sovetskoï Ukraïny. [Architecture of Soviet Ukraine]. 160. (in Ukrainian).

3. Avdieieva M.S., Avdieieva N.Iu., Vasylychenko V.I., Soliarska I.O. (2012). Istoriia arkhitektury: v 3 ch.: navch. posib. dlia stud. arkhitektur. spets. vyshch. navch. zakl. Ch. 3: Suchasna svitova arkhitektura (tvorchist maistriv) [History of Architecture: 3 volumes in: for students of architectural specialties of higher educational institutions. Vol. 3: Contemporary world architecture (the works of masters)]. 300. (in Ukrainian).

4. Bylynkyna N.P., Kalmykova V.N., Riabushyna A.V., Serheeva H.V. (1985). Ystoryia sovetskoï arkhytektury (1917-1954) [The history of Soviet Architecture (1917-1954)]. 256. (in Russian).

5. Asieiev Yu.S., Vecherskyi V.V., Hodovaniuk O.M., (2003). Istoriia ukrainskoï arkhitektury. [The history of Ukrainian architecture]. 472. (in Ukrainian).

6. Cherniavskyi V.H., Kuznetsova I.O., Kara-Vasyliieva T.V., Chehusova Z.A. (2012). Syntez mystetstv: Navch. posibnyk. [The Synthesis of the Arts: Studies. manual]. 320.

7. Kakoi byla y kakoi stala VDNH Ukraïny [What was and what became VDNH of Ukraine]. (in Russian). URL: <https://bigkiev.com.ua/kakoj-by-la-i-kakoj-stala-vdnh-ukraïny/>

8. Avdieieva M.S. (2016). Natsionalni tradytsii z vykorystanniam syntezu mystetstv pry formuvanni zhytlovoho seredovyshcha za Chornobylskoiu budivelnoiu prohramoiu [National traditions with the use of art synthesis in the formation of the living environment according to the

Chornobyl construction program] *Arkhitektura ta ekolohiia: Materialy VIII Mizhnarodnoi nauk.* 13-15. (in Ukrainian).

9. Avdieieva M.S. (2019). Syntez mystetstv v arkhitekturi mynuloho [Synthesis of Arts in the Architecture of the Past] *Problemy rozvytku miskoho seredovyscha.* 1 (22), 3-15. (in Ukrainian).

10. Avdieieva M.S. (2019) Syntez mystetstv v arkhitekturi Ukrainy [Synthesis of Arts in the Architecture of Ukraine] *Problemy rozvytku miskoho seredovyscha* 2 (23), 3-12. (in Ukrainian).

11. Avdieieva M.S. (2018) Syntez mystetstv yak vtilennia natsionalnykh tradytsii v arkhitekturu povoiennykh rokiv [Synthesis of arts as the embodiment of national traditions in the architecture of the postwar years]. 113-114. (in Ukrainian).

12. Antoshchuk T.I. (2018). Evoliutsiia semantychnykh oznak arkhitekturnykh form ukrainskoho romantyzmu (kintsia XIX-pochatku XX st.) [Antoshchuk T.I. Evolution of the Semantic Characteristics of Architectural Forms of the Ukrainian Romanticism (the end of XIX-XX centuries)]. *Avtoref. dys. kand. arkh.* 21. (in Ukrainian).

13. Zymina S.B. (2018). *Styli interieru* [Styles of Interior]. 360. (in Ukrainian).

14. Repyn Yu.H. (2007) *Unikalnoe y ordynarnoe v arkhytekture* [Unique and ordinary in architecture]. 176. (in Russian).

15. Bylynkyna N.P. (1985). *Sovremennaia sovetskaia arkhytektura.* [Modern Soviet Architecture]. 224. (in Russian).

16. Tymofiienko V.I. (2002). *Arkhytektura i monumentalne mystetstvo. Terminy ta poniattia* [Architecture and Monumental Art. Terms and Concepts]. 378. (in Ukrainian).

17. Fotoalbum «Lytovchenko» [Litovchenko Photo Album] (in Ukrainian). URL: <https://pripyat-city.ru/books/235-fotoalbum-litovchenko.html>

18. Troshkina O.A. (2011) *Semantyka predstavnytskoi arkhitektury* [Semantics of Representative Architecture]. 170. (in Ukrainian).

19. Moiseienko Z.V., Chepelyk V.V. (2000). *Ukrainskyi arkhitekturnyi modern* [Ukrainian Architectural Modern]. 378. (in Ukrainian).

20. Yasyevych V.E. (1988) *Arkhytektura Ukrainy na rubezhe KhIKh-KhKh vekov* [Architecture of Ukraine at the Turn of the Nineteenth and Twentieth Centuries]. 184. (in Russian).

Аннотация

Авдеева М. С. кандидат архитектуры, доцент кафедры основ архитектуры, дизайна и градостроительства, Национального авиационного университета, г. Киев; Авдеева Н. Ю. кандидат архитектуры, доцент, зав. кафедры архитектурно-проектного дела, ОСП «Института инновационного образования Киевского национального университета строительства и архитектуры.

Особенности синтеза искусств советской архитектуры Украины XX столетия.

В статье рассмотрен синтез искусств в архитектуре Украины, его свойства, опираясь на архитектурные, художественные, монументальные

особенности стилей, начиная с модернизма первой половины XX века., постмодернизма, декоративизма и других стилистических направлений XX – начала XXI ст., на примерах объектов советской и современной архитектуры, скульптуры, живописи, монументально-декоративного искусства. Обоснована целесообразность обобщения особенностей синтеза искусств на основе социально-политических, исторических событий с целью популяризации культурного наследия Украины.

Ключевые слова: архитектура, архитектурная среда, стиль, синтез искусств, скульптура, живопись, монументально-декоративное искусство.

Abstract

Avdieieva Maryna, PhD Architecture, Associate Professor, Department of Foundation of Architecture, Design and Urban Planning, National Aviation University, Kyiv. Avdieieva Nataliia, PhD Arch., Associate Professor, Head of the Department of Architectural Design Deal, SSU «Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architecture».

Peculiarities of Synthesis of Arts in Architecture of Ukraine XX Century.

The article describes the synthesis of arts in architecture of Ukraine, its properties, drawing on architectural, artistic, monumental features styles ranging from art of architectural modernism of the first half of the twentieth century, postmodernism, decorative and other stylistic trends of late XX century on examples of architecture, sculpture, painting, monumental-decorative art.

The expediency of generalization of the features of synthesis of arts on the basis of socio-political, historical events, aimed at promotion of cultural heritage. In the period of Soviet architecture special attention takes time, which is called a "revolutionary romantic", a monumental ideological propaganda that were based on the modernization of styles and can be seen in functionalism. The artists were constantly trying to approach the planning of the Ukrainian national traditions, especially in the postwar period, when successfully combined the traditions of classicism, Ukrainian Baroque and folk architecture. Consideration of imagery, functionality has always been coupled with the identification of interior decoration. The Ukrainian independence associates with understanding of the fundamental socio-political problems in the architecture when introducing new stylistic ideas of synthesis of arts that serves to revive the prestige of the profession.

A significant amount of scientific and practical works are forming the basis for this and further researches into the expression of the synthesis of arts in modern architecture.

Keywords: architecture, architectural environment, style, synthesis of the arts, sculpture, painting, decorative-applied art.